

Список використаних джерел

1. Вибори та виборчі системи. URL:https://pidruchniki.com/10611207/politologiya/vibory_viborchi_sistemi
2. Поняття «Виборча кампанія» та «Виборча технологія» URL:<http://politics.eiib.org.ua/pages-2204.htm/>
3. Шкурат І.В. Виборчі технології як фактор активізації адміністративної реформи. *Вісн. УАДУ*. 1998. № 1. С. 118 – 126.
4. Шкурат І.В. Оцінка ресурсного потенціалу регіональної еліти при розробці виборчих технологій. *Ефективність державного управління (регіональний аспект): Матеріал щоріч. Наук.-практ. конф.* Львів: ЛФ УАДУ. 2001. С. 182-184.

Снігурська О.

*студентка магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.е.н., доцент,
доцент кафедри кримінального права і процесу,
економічної безпеки та
правоохоронної діяльності ЗУНУ
Олійничук О.І.*

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних геополітичних та внутрішньополітичних умовах економічна ситуація України є проблематичною та нестабільною. Для її розвитку потрібно шукати нові ефективні та перспективні шляхи виходу з кризи. Саме агропромисловий комплекс є значним елементом економіки, підвищення продуктивності якого зумовить покращення і зміцнення економіки нашої держави та забезпечить її стабільне функціонування. Адже існує зв'язок між розвитком агропідприємництва та забезпеченням таких функціональних складників безпеки держави, як фінансова, соціальна, технологічна, продовольча, зовнішньоекономічна, демографічна, енергетична та екологічна.

Під економічною безпекою агропромислових підприємств розуміється стан підприємств, що характеризується стійкістю до внутрішніх та зовнішніх загроз, здатністю до забезпечення реалізації власних економічних інтересів, ефективного функціонування та розвитку в умовах конкуренції та господарського ризику [1, с.83].

Постає питання конкурентоспроможності агропромислових підприємств, як на зовнішньому, так і внутрішньому ринках. Це зумовлено переходом української економіки до економіки європейського і світового співтовариств.

Існує спірна думка, що на сьогоднішній день не кожне вітчизняне аграрне підприємство співпрацює з зарубіжними партнерами через

низьку якість своєї продукції. У зв'язку з цим, більшість аграрних і переробних підприємств працюють лише на національний ринок, що вимагає від них прикладення чималих зусиль задля підвищення своєї конкурентоспроможності [2, с.99].

Функціонування більшості аграрних підприємств відбувається в умовах постійно змінного зовнішнього конкурентного середовища, що часто ставить їх на межу виживання, а не перспективного розвитку. Основою успішної конкурентної боротьби є правильно визначена стратегія.

Економічні особливості функціонування аграрного сектора економіки впливають на розуміння і визначеність конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства.

Досягнення високого рівня конкурентоспроможності аграрних підприємств забезпечить розвиток економіки інших галузей країни, що сприятиме загальному підвищенню економічного розвитку всього агропродовольчого комплексу держави.

Задля досягнення найбільш високого рівня економічної безпеки підприємство має проводити роботу із забезпечення високого рівня безпеки основних функціональних складових. Економічна безпека підприємства полягає у забезпеченні фінансової (грошові кошти і документи); кадрової (керівники та ключові спеціалісти усіх рівнів); соціальної, екологічної безпеки та наявності інтелектуальної складової.

Також важливим складником у забезпеченні економічної безпеки та конкурентоспроможності підприємства є стратегія, розроблена його керівництвом.

Загострення конкурентних відносин у середовищі функціонування виробників змушує їх активно відстоювати свої інтереси на галузевому ринку. Вони повинні докладати значних зусиль, щоби забезпечити відповідність своєї продукції зростаючим вимогам споживачів. Розробка комплексу заходів, спрямованих на забезпечення конкурентоспроможності виробленої продукції, здобуття конкурентних переваг, є важливим завданням для будь-якого сільськогосподарського підприємства.

Відповідні заходи формують певну конкурентну стратегію, яка повинна враховувати запити споживачів, передбачати удосконалення технологій і організації виробництва, раціональне використання та зміцнення матеріально-технічної бази тощо. Однак у діях багатьох сільськогосподарських підприємств України відсутня системність у розробці й реалізації таких стратегій. Вони не звертають належної уваги обґрунтуванню свого місця в конкурентному середовищі з урахуванням характеристик останнього та власних ресурсних можливостей. Дослідження результатів зусиль сільськогосподарських виробників з досягнення ними певних конкурентних переваг дає змогу оцінити перспективність існуючих векторів розвитку вітчизняного аграрного сектору.

У сільському господарстві України процес концентрації виробництва і капіталу призвів до створення агрохолдингових структур, які по суті є гігантами сільськогосподарського виробництва, налічують десятки тисяч працівників, тисячі одиниць сільськогосподарської та іншої техніки, мільйони гектарів оброблювальних земель. Їхні велетенські структури – це результат успіху в конкуренції за ресурси, насамперед земельні, що є критерієм ринкової вагомості суб'єкта господарювання.

Важливим індикатором економічної безпеки є його здатність забезпечення максимально можливого рівня захищеності ресурсів і систем підприємства при оперативному та стратегічному управлінні в умовах виникнення внутрішніх та зовнішніх загроз.

Першочерговому захисту від потенційних загроз підлягають:

- інформаційна система і документи, особливо ті, що є комерційною таємницею;

- основні фонди та оборотні засоби (будівлі, споруди, обладнання, сировина, матеріали, готова продукція тощо).

Високий рівень економічної безпеки підприємства пов'язаний з підвищенням його фінансової стійкості і, як наслідок, конкурентоспроможності. З іншого боку, неконкурентоспроможні підприємства з розбалансованою фінансовою системою не здатні забезпечувати власну економічну безпеку на належному рівні.

Економічна безпека підприємства визначається його здатністю до саморозвитку, джерелом якого за умов переходу до інформаційного суспільства є інновації.

Персонал підприємства, в першу чергу, підлягає обов'язковому захисту від потенційних загроз і як головний ресурс для будь-якої господарської діяльності, і як головний фактор та виконавець економічного захисту свого підприємства. Саме тому мотиваційні чинники відіграють значну роль у забезпеченні економічної безпеки підприємства. Мотивація і стимулювання є важливими функціями і головними завданнями успішних керівників у здійсненні ними процесів управління колективами. Недостатня мотивація працівників є реальною загрозою для успіху будь-якого підприємства. Управлінська функція мотивації персоналу на практиці здійснюється за допомогою мотиваційного механізму. Від якості мотиваційного механізму залежить і якість організаційного рівня системи управління та рівня ефективності використання усіх ресурсів підприємства, його економічна безпека і конкурентоспроможність.

В умовах нестабільного розвитку світової економіки і загрози чергової фінансово-економічної кризи, а також зважаючи на специфічні особливості національної економіки, вкрай актуальним для керівників українських підприємств є посилення мотиваційних чинників в контексті забезпечення економічної безпеки своїх підприємств, в т.ч.:

- удосконалення мотиваційної політики;

- використання зарубіжного досвіду підвищення мотивації персоналу в системі забезпечення економічної безпеки підприємств;
- формування інноваційних стимулів для забезпечення економічної безпеки підприємств.

Удосконалення мотиваційної політики передбачає комплексний підхід до формування кадрової політики підприємства, побудованої, насамперед, на урахуванні необхідності постійного посилення мотиваційних чинників в контексті забезпечення економічної безпеки підприємства. Використання зарубіжного і національного досвіду підвищення мотивації персоналу в системі забезпечення економічної безпеки підприємств має ґрунтуватися на регулярному моніторингу й аналізі змін мотиваційних систем успішних підприємств.

У ході щоденної жорсткої конкурентної боротьби підприємства змушені постійно підвищувати ефективність своєї діяльності, удосконалювати систему управління, насамперед – мотиваційний механізм. Інноваційне удосконалення мотиваційних систем конкурентоспроможного підприємства з урахуванням найкращого світового та вітчизняного досвіду сприяє посиленню його економічної безпеки [3, с.138-140].

Формування саме інноваційних стимулів для забезпечення економічної безпеки підприємств зумовить гарантований інтенсивний розвиток системи економічного захисту підприємства.

Список використаних джерел

1. Олешкевич С. І., Чайковська М. А. Напрями зниження витрат та підвищення прибутку підприємств агропромислового комплексу України. *Агросвіт*. 2019. № 4. С. 83–87.
2. Суханова А. В. Основні складові та принципи економічної безпеки аграрних підприємств. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. № 2. С. 97-103.
3. Колодяжна І. В. Економічна безпека в системі сталого функціонування підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* / голов. ред. М. М. Палінчак. Ужгород, 2019. Вип. 23, Ч. 1. С. 135-140.
4. Брич В. Я., Борисяк О. В. Інноваційні технології формування персоналу підприємств в умовах оптимізаційного розвитку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія“Економіка”*. 2017. Вип. 2 (50). С. 172-179.
5. Брич В. Я., Колодницька О. З. Людські ресурси як чинник забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Інноваційна економіка*. № 4. 2015. С.72-76.

6. Брич В. Я., Смачило І. І. Соціальна відповідальність вітчизняних підприємств. *Технологический аудит и резервы производства*. 2014. Т. 5. №. 2. С. 36-39.
7. Brych V., Borysiak O., Brych B. Digital marketing of energy service companies' personnel in the context of socio-economic development // Strategies for sustainable socio-economic development and mechanisms their implementation in the global dimension : collective monograph / edited by M. Bezpartochnyi, in 3 Vol. // VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. Sofia : VUZF Publishing House «St. Grigorii Bogoslov», 2019. Vol. 3. P. 309-317.